

Rehabilitering

UTGITT AV STIFTELSEN SOFIENLUND OG SOFIENLUNDS VENNER

NR. 2 2012 16. ÅRGANG

STIFTELSEN
SOFIENLUND
For rehabilitering av ulykkeskadd
og kronisk syke

Stiftelsen Sofienlund er en humanitær, ideell organisasjon med formål å bidra aktivt for å bedre rehabiliteringstilbudet for kronisk syke, skadde og eldre i Norge.

Stiftelsen Sofienlund planla, skaffet det økonomiske grunnlaget og bygget CatoSenteret.

Idéen om å bygge et rehabiliteringssenter fikk Bente og Thor Bjørn Lie allerede i 1986. De registrerte Stiftelsen Sofienlund i 1991 og nedsatte et styre. De startet en innsamling, samt igangsatte stiftelsens eget lotteri i samarbeid med Landsforeningen for Trafikkskadde.

CatoSenteret ble åpnet 4. juni 1998 takket være de hundretusener, som gjennom mange år har kjøpt våre Bil Pluss lodd, de innsamlede midler og banklån gitt med sikkerhet i eiendommer.

Stiftelsen Sofienlund har også etter åpningen tilført CatoSenteret betydelige midler til både utstyr og drift.

Stiftelsen Sofienlund hadde byggherreansvaret for den nylig avsluttede utbyggingen av senteret med Thor Bjørn Lie igjen som den ansvarlige.

Vår målsetting om å støtte rehabilitering i hele landet innebærer at også mange andre institusjoner og sykehus har mottatt betydelig støtte fra Stiftelsen Sofienlund. Stiftelsen

Sofienlund er glade for at CatoSenteret regnes som et av Norges beste og at senteret kan vise til usedvanlig gode resultater, noe som bekreftes av de mange tusen brukerne.

Rådgiver Inger-Marie Juel Gulliksen i Oslofjordens Friluftsråd håper på storinnrykk.

Stien ned til Ommen er i år kraftig utbedret takket være et godt samarbeid med Thor Bjørn Lie i Stiftelsen Sofienlund og rådgiver Inger-Marie Juel Gulliksen i Oslofjordens Friluftsråd. Sammen har de funnet frem til en bedre løsning for stien.

Oslofjorden Friluftsråd har skaffet midler for å gjøre Ommen til et mer tilgjengelig friområde for alle, og Akershus fylkeskommune har gitt støtte til å bygge nye trapper. Trappene er gjort

sklisikre og har gelender slik at mennesker med nedsatt bevegelighet skal kunne føle seg tryggere på veien ned den bratte fjellsiden.

Det er også opprettet et nytt utsiktspunkt på stien. Naturveileder i Oslofjordens Friluftsråd. Ståle Bratberg har felt flere trær og sammen med naturveileder Nicolay Moe har de montert en ny fin benk på utsiktspunktet.

Derfra har man panoramautsikt over Oslofjorden.

Det er også planlagt en turveitrase fra parkeringsplassen og ut til en tilrettelagt utkikksplass med rastebenker og grillplass. Dette løftet for økt tilgjengelighet er muliggjort da Oslofjordens Friluftsråd er med i et Interreg prosjekt som heter Tilgjengelig Friluftsliv, et samarbeid mellom kommuner i Sverige og Norge.

Det gode samarbeidet med Stiftelsen Sofienlund har vært essensielt for å få til turveitraseen og den beste utsiktsplassen over fjorden da denne ligger på stiftelsens grunn. I fremtiden kan vi se for oss flere turstier i området som er tilgjengelige for alle.

Yrende liv på Ommen i sommer

De "stummes" stemme har forstummet

Henning Furulund er død. Les om ham på sidene 2, 6, 7, 8 og 9. Henning var engasjert i politikken for Asker Venstre, og han var Norges representant til verdensforbundet - Inclusion Internationals verdenskonferanse i India 1994.

Dit var Henning spesielt invitert som en av "de store". Sjur Axel Pehrson møtte som tolk for Henning, mens Ragnhild Pehrson var «tolk» i forhold til saksfremlegg. Deltagerne var mektig imponert av Henning, både som person og for det han og rådgivingsgruppa sto for. En fantastisk flott tur, sier Ragnhild.

Budstikka skrev mye om Hennings bortgang og utrolig mange kom med innlegg som disse:

- Trist - og rart å tenke på - aldri mer få møte Henning i Asker.
- Leit at denne fantastiske fargeklatten er gått bort.
- Nå ble Asker plutselig litt mindre Asker.
- Takk for ditt uredde engasjement.
- Henning var Askers ildsjel.
- Hvil i fred gode, snille, blide Henning.

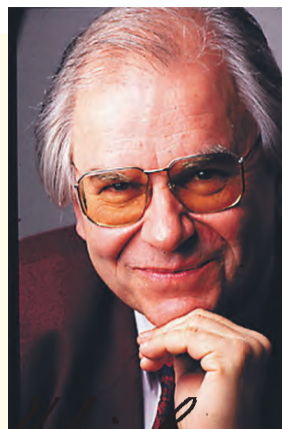
Hvorfor bruke flere sider for å hedre en mann fra Asker. En mann som til og med fikk heftet psykisk utviklingshemmet til sin person?

Jo, fordi for Henning Furulund greide med egne ressurser og egne ord å definere hva livskvalitet er – hans løsning på egenrehabilitering.

Askergutten Henning Furulund ble født i 1957 og påført en hjerneskade under fødselen. På den tiden var fremdeles holdninger til funksjonshemmede generelt, og utviklingshemmede spesielt, helt annerledes enn i dag.

Henning tilbud ble Emma Hjort i Bærum, Norges største åndsvakeinstitusjon. Overlegen der hadde ingen forståelse for morens ønske om at gutten skulle lære å lese. Men Bjørg mente Henning kunne lære seg det. Så hun trosset overlegen, tok toget til Oslo, og fordi Henning ikke kunne gå, bar hun ham på ryggen fra Vestbanen til trikken. Sammen reiste de med den til en logoped på Adamstuen. Henning fikk tilbud om 4 timer skolegang i uken!

Da min familie flyttet til Asker i 1969, traff vi Hennings mor og andre foreldre som hadde handikappede barn. Vi gikk sammen om å starte

Erling Lauritzen

et idrettslag, og navnet ble Asker Helsesportlag. Helsesportlaget skulle ikke være noe vanlig idrettslag, men et lag der alle skulle være velkomne – uansett handikapp.

I helsesportlaget traff jeg foreldre som var medlemmer av de forskjelligste foreninger og lag. Foreninger som kun arbeidet med «sin» diagnose. Etter hvert oppsto tanken om en lokal forening i Asker for både foreldre og barn, en forening fristilt fra alle hovedorganisasjoner og som skulle arbeide for å gjøre nettopp Asker til et bedre sted å bo i.

Askerguppen for funksjonshemmede ble navnet, og på kort tid ble vi en maktfaktor i kommunen! Henning ble et «produkt av vår fellestanke».

Jeg vil alltid huske Henning for hans storhet og raushet, for hva han har betydd for meg personlig - og for alt vi har sloss for.

En ting er jeg sikker på:

Hvis Gud skulle trenge en ombudsmann i Himmelen, så har han nå fått en virkelig racer.

Helse- og omsorgskomiteen har behandlet et representasjonsforslag fra Høyre om fritt rehabiliteringsvalg. Stortinget debatterte komiteens innstilling 15. mai, og svaret fra statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen er ikke oppløftende.

Stortingsrepresentantene fra H, FrP og KrF viser til at aktiviteten i de private rehabiliteringsinstitusjonene har blitt redusert de siste årene. Reduksjonen er på 7 prosent i antall opphold og oppholds døgn i følge Riksrevisjonens undersøkelse om reha-

I et brev til komiteen skriver helse- og omsorgsministeren at rehabilitering- og rehabiliteringsfeltet skal styrkes, og at samhandlingsreformen er et viktig bidrag til dette.

Fritt rehabiliteringsvalg har hun derimot mange motargumenter til. I brevet redegjør Strøm-Erichsen for hvorfor en slik ordning ikke så enkelt lar seg gjennomføre. Hun avslutter med å skrive:

«Jeg mener det ikke er hensiktsmessig å innføre en ordning med fritt valg av tilbud i private opptrenings- og rehabiliteringsinstitusjoner da dette ikke vil bidra til å sikre helhetlige og sammenhengende tjenester for pasienter med behov for rehabilitering og rehabilitering.»

Regjeringen avviser fritt rehabiliteringsvalg

Komiteens medlemmer fra H, FrP og KrF mener det er uheldig at pasienter med behov for rehabilitering ikke har et system som sikrer dem valgfrihet, da dette kunne gitt både bedre kvalitet og raskere behandling. I innstillingen viser disse medlemmene til at også FFO har bedt regjeringen om å innføre en ordning med fritt rehabiliteringsvalg.

bilitering innen helsetjenesten. Representantene ser det som lite gunstig at det er lange og økte ventetider innen en rekke velferdstjenester samtidig som flere private og ideelle velferdsinstitusjoner er lagt ned de siste årene.

STIFTELSEN
SOFIENLUND
For rehabilitering av ulykkeskadd
og kronisk syke

Utgiver:
Stiftelsen Sofienlund,
Ommenveien 18
1458 Fjellstrand

Redaktør:
Erling Lauritzen
tlf. 66 78 92 37
mobil 920 26 355
e-post: erling@sofienlund.no

Layout:
Knut T. Frøyhaug,

Annonser:
Faktureringservice sør as,
tlf. 32 24 44 33
fax 32 24 44 34

Trykk:
Orkla Trykk AS
Opplag: 10.000

Redaksjonen avsluttet
28.mai 2012

Stiftelsen Sofienlund
Ommenveien 18,
1458 Fjellstrand
www.sofienlund.no
post@sofienlund.no
Foretaksnummer:
961340195
Bankgiro: 8380 08 53462

Stiftelsen Sofienlunds styre:
Arbeidende styreformann
Erling Lauritzen
Daglig leder
Truls Thv. Falkenberg
Styremedlem
Thor Bjørn Lie

Sofienlunds Venner:
Tlf: 66 78 92 37
mobil 920 02 6355
E-post:
erling@sofienlund.no
Foretaksnr.: 976805518
Bankgiro: 8380 0865509

Gavekonto
Bankgiro:
8380 40 09941
Lars Henrik Lauritzsens
Minnefond
Bankgiro: 8380 40 09941

Tilgjengelighetsprisen for 2011 ble utdelt i Asker kulturhus onsdag 25. april. Arets vinner ble Asker-bedriften Krabat.

Krabat designer, produserer og markedsfører hjelpemidler for barn med nedsatt funksjonsevne. I juryens begrunnelse het det blant annet:

”Med årets Tilgjengelighetspris ønsker vi å hedre denne Asker-bedriften for sitt innovative arbeid for å gi barn og unge med nedsatt funksjonsevne både stolthet og bedre muligheter til å kunne delta i lek og mestre aktiviteter. Samtidig berømmes bedriften for å tenke funksjon og for å gjøre hjelpemidlene enkle og praktiske i bruk. Det gjør det lettere for familier å ta med seg

nødvendige hjelpemidler utenfor hjemmet.

Firmaet har foreløpig utviklet fire sentrale produkter, et krabbehjelpemiddel, en barnestol, en rullestol og et flytelement. Alle legger til rette for mestring og fremgang. Som de selv uttrykker det; for at barnet skal oppleve akkurat dette, må det være morsomt, aktiviserende og interessant å bruke. Slagordet ”Stolt av å være annerledes” handler om å gi barnet den verdigheten det fortjener.”

Opptakten til Krabat var at Tom-Arne Solhaug for noen år siden ble far til en gutt med Cerebral Parese. Gjennom flere år økte frustrasjonen over tilgjengelige hjelpemidler, og ikke minst ønsket om hjelpemidler som ikke eksisterte. For å lage disse hjelpemidlene, ble Krabat startet.

Krabat mener at stygge hjelpemidler er stigmatiserende. Hjelpemidler står ofte fremme og er mye i bruk, derfor mener de at et tiltalende utseende viktig. Et tiltalende og funksjonelt design gjør også at hjelpemidlet er mer i bruk og at større fremgang kan ventes. Tiltalende hjelpemidler gir mer verdighet for barnet. Og gjør det litt stoltere. Nettopp derfor har Krabat brukt mye krefter på industridesign, og har også ansatt en egen industridesigner.

Samtlige av Krabats produkter har vunnet designpriser, og salstolen Krabat Jockey er innlemmet som en del av den faste samlingen til Museum of Modern Art i New York.

Bedriftens nyeste produkt er en videreutvikling av salstolen Krabat Jockey. Tidligere har barn måttet ha noe stabilitet i

overkroppen for å kunne sitte på stolen. Den nye varianten Jockey Plus har imidlertid sidestøtter og hodestøtte slik at også barn med dårlig stabilitet i overkroppen kan bruke stolen.

Krabat har 8 ansatte og holder til på Hvalstad i Asker kommune.

Stolt av å være annerledes

Jenta sitter i en Krabat Sherrif. En rullestol med smarte og tøffe detaljer.

Krabat er et hjelpemiddel for mestring og aktivitet i vann.

Krabat Jockey er en aktiv barnestol med sal-sete.

Inger-Marie Juel Gulliksen, som er rådgiver for friluftsliv og miljøforvaltning i Oslofjordens Friluftsråd, en stilling knyttet til utvikling og gjennomføringen av prosjekter, samt tilrettelegging og drift innenfor friluftsliv- og miljøforvaltning, er vår kontaktperson.

Hun kan fortelle at OF gjennom flere prosjekter har skaffet til veie midler for å gjøre Ommen til et mer tilgjengelig friområde. I fjor bidro Akershus fylkeskommune med støtte til nye trapper. Disse er sklisiske og har gelender slik at mennesker med nedsatt bevegelighet skal føle seg tryggere på veien ned den bratte fjellsiden. Flere steder er det også supplert med et trinn eller to der stien er på det bratteste.

I år er planene en turveitrasé fra parkeringsplassen og ut til en tilrettelagt utkiksplass. Denne skal være universelt tilgjengelig

så langt det lar seg gjøre naturvennlig i terrenget. På utkiksplassen skal det være rastebenker og grillplass. Dette løftet for økt tilgjengelighet er mulig fordi OF er med i et Interreg prosjekt som heter Tilgjengelig Friluftsliv. Dette er et samarbeid mellom kommuner i Sverige og Norge der vi som tilretteleggere får kunnskap og midler til å gjøre friområder mer tilgjengelig for flere i befolkningen.

Det gode samarbeidet med Stiftelsen Sofienlund har vært essensielt for å få til turveitraseen og den beste utsiktsplassen over fjorden da denne ligger på stiftelsens grunn. I fremtiden kan vi se for oss flere turstier i området som er tilgjengelige for alle.

Dugnad

8. mai var det dugnad i forbindelse med oppretting av et nytt utsiktspunkt på stien ned til Ommen. Felling av trær ble raskt og effektivt utført av naturveileder

i OF Ståle Bratberg. Senere monterte Ståle og Nicolay Moe, også han naturveileder i OF, monterte så en ny fin benk på utsiktspunktet. Benken er nå godt plassert omtrent midt mellom parkeringsplassen og Ommen brygge på Sofienlund-eiendommen. Derfra har man panoramautsikt over Oslofjorden.

Ommen

Ommen ligger 1 nautisk mil syd for Fyrsteilene på Nesoddlاندets vestsida. Ommen er landfast og ligger i en idyllisk bukt på Nesoddlاندet. Ommen var opprinnelig en strandsitterplass fra slutten av 1700-tallet.

Oslofjordens Friluftsråd kjøpte det 67 dekar store området i 1935 og la det ut som friområde. Denne delen av Nesodden er kupert og det går en bratt sti ned fra veien, men når du først har kommet deg ned er det fine forhold for telting.

Her ligger et stort hovedhus, kalt Ommen og et mindre hus, kalt Veslestua. Bygningene kan leies sammen eller hver for seg. Veslestua, som ligger rett til høyre for hovedhuset, har 6 sengeplasser fordelt på to soverom og eget kjøkken/spiserom. Hovedhuset har 13 sengeplasser fordelt på 2 etasjer og 5 soverom. Huset har eget kjøkken med langbord.

Fra Rådhusbryggen i Oslo kan du ta Nesoddbåten til Tangen brygge og buss videre til Ommen/Fjellstrand. Derfra er det en 10 minutters gange ned, som nevnt, en nokså bratt nedstigning til Ommen. Kommer du med bil er det mulig å parkere egen bil på parkeringen der stien starter. I høysesongen kjører Nesoddbåten noen ruter innom brygga på Ommen. Det er selvfølgelig også mulig å komme dit med egen båt.

Stiftelsen Sofienlund samarbeider med Oslofjordens Friluftsråd (OF) om utbedring av stien ned til Ommen på Fjellstrand, Nesodden

Naturveileder Ståle Bratberg arbeider i vakre omgivelser.

Osløfjordens Friluftsråd (OF) ble stiftet allerede i 1933. På denne tida bekymret stadig flere seg over at mulighetene for friluftsliv i Oslofjorden skulle forverres vesentlig. Dels gikk bekymringen på at bygging av hus og hytter på strandtomtene reduserte allmennhetens tilgang, og dels reagerte folk på den økende forurensingen som kom fra industri og offentlig kloakk.

Naturveilederne Ståle Bratberg og Nicolay Moe hviler ut på benken på stiens første ferdige rasteplass.

På stiftelsesmøtet deltok ordførerne fra de fleste kommunene fra svenskegrensen til Telemark sammen med representanter for forskjellige brukerorganisasjoner, blant annet båtforeningene. Rådet som ble etablert, skulle sikre allmennheten strandarealer og bekjempe forurensingen.

”Oslofjorden som klasserom” er et tilbud om undervisning i friluft for lærere og skoleklasser som Oslofjordens Friluftsråd står bak. Undervisningsmaterieell er laget i den forbindelse. Mer enn 2.000 lærere og elever deltar hvert år på dette opplegget.

Oslofjordens Friluftsråd

Oslofjordens Friluftsråds viktigste oppgave siden 1930-årene har vært å sikre allmennheten adgang til strender, svaberg og holmer for småbåtliv gjennom oppkjøp eller ved avtaler med grunneiere. Avtalene Oslofjordens Friluftsråd har hatt med Forsvaret om bruk av mange av disse områdene i fredstid, må nevnes spesielt. Men også innsatsen for Friluftsløven og allemannsretten i utmark må nevnes som en del av sikringsarbeidet.

Oslofjordens Friluftsråd har til nå vært med på å sikre over 20 tusen dekar av friområder langs Oslofjorden. Mange kan nås fra landsiden, men et betydelig antall er i første rekke tilrettelagt for båtfolket. Drift og forvaltningen av friområdene skjer i hovedsak gjennom Skjærgårdstjenesten som Oslofjordens Friluftsråd er sekretariat for og yter økonomisk støtte til. På en del av friområdene – særlig i indre fjord – finnes det bygninger som etter hvert har blitt tatt i bruk til kystleden. Over 4000 mennesker besøker hvert år kystledhyttene.

Som interesseorganisasjon for friluftslivet er Oslofjordens Friluftsråd høringsinstans for planer og friluftspolitiske saker, samtidig som vi taler friluftslivets sak overfor Stortinget og departement. Vannkvaliteten i fjorden er vesentlig bedret, men bekjempelse av forurensing er fortsatt en aktuell sak.

Kystkommunene og fylkeskommunene er medlemmer i Oslofjordens Friluftsråd sammen med omlag 60 brukerforeninger.

Det er også mulig for enkeltpersoner å være støttemedlemmer. Foruten å støtte arbeidet for friluftslivet ved Oslofjorden finnes medlemsytelser som rabatt på kystledhytter, tilbud på bøker, kart og annet.

Flotte sklisikre trapper med gelender slik at mennesker med nedsatt bevegelse skal føle seg trygge, er et resultat av Akershus fylkeskommunes økonomiske støtte.

Som talsmann for de svake - i årevis du kjempet. Vek aldri tilbake.

Dette sitatet sto i Henning Furulunds dødsannonse, og jeg ble rørt da mor Bjørg fortalte at disse ordene hadde hun tatt fra sangen jeg skrev til Henning på hans 50 års dag.

Det er ufattelig at Henning er borte. Både min kone, Unni Hvalstad, og jeg gråt da vi fikk meldingen, men etter som dagene har gått har vi sammen gjenopplevet mange positive minner om en gutt, - en ungdom, - en mann med et hjertelag og en innsatsvilje som få i dette landet kan matche.

Askers største og varmeste hjerte har sluttet å slå, og tapet er stort for Hennings familie, for meg personlig, men også for de utallige foreninger og organisasjoner han har støttet ved sin enorme innsats. Ja, for hele Asker og alle sakene han brant for.

1985 var et godt år for funksjonshemmede og deres familier i Asker, og Henning Furulund ble ansatt i Asker kommune.

Så i 2010 samlet sosialsjef Kari Madssen hele sosialkontorets stab og noen gjester for å markere at det hadde gått 25 år siden Asker kommune ansatte sin første psykisk utviklingshemmede medarbeider.

Gjestene var Askers tidligere helse- og sosialsjef, Bjørn Nygaard, Hennings mor, Bjørg Furulund og Erling Lauritzsen, tidligere formann Askergruppen for funksjonshemmede og redaktør av foreningens medlemsavis Stubben.

At Asker kommune gikk til ansettelse av en psykisk utviklingshemmet var resultatet av en lang bearbeiding av politikere og byråkrater fra Askergruppen for funksjonshemmedes daværende formann Egil Kringen.

Det var sosialsjef Bjørn Nygaard som utformet stillingsannonnen i 1985 og han kunne fortelle at Henning ble ansatt i konkurranse med flere andre søkere.

Gleden over en arbeidsplass
«For en vanlig samfunnsborger er vel ikke det å få en jobb den helt store begivenheten, men for en funksjonshemmet er det en stor ting i livet. For Henning selv er det en seier og en tilfredsstillelse - det å tjene penger! Han sier selv at han nu føler fast grunn under føttene. På jobben stortrives han. Alle er bare hjelpsomme og positive, og han går til sitt arbeid med glede», skrev mor til Henning i et lengre innlegg i medlemsbladet Stubben Nr. 1 - 1986.

Under tilstelningen kunne Henning stolt bemerke at han hadde beholdt både ansettelseskontrakten- og jobben.

- Det er utrolig mye positivt å si om Henning Furulunds innsats. Han har helt unike ståpå egenskaper - han tar aldri et nei for et nei i viktige saker - og har derfor fått til utrolig mye, sa Nygård. Han kunne fortelle mange interessante historier om samarbeidet med Henning, og han avsluttet sin tale til ham med å takke for en helt spesiell opplevelse: Selv om jeg var sosialsjef i Asker kommune ville jeg aldri blitt invitert til Stortinget og fått treffe stortingspresident Kirsti Kolle Grøndahl uten deg Henning!»

Da Helse- og sosialsjef Bjørn Nygaard fylte 50 år 10. mai det året, sa han til Budstikka: "Mye er bra i Asker", og vi skrev i Stubben:

"Vi slutter oss til gratulantene og håper at Bjørn Nygaard fortsatt vil få gjennomslag for sine synspunkter, spesielt når det gjelder arbeidsplasser og bomuligheter for funksjonshemmede.

Og det greide Nygård. For om høsten kom en utlysning om registrering av boligbehov for

Et lite historisk tilbakeblikk i forbindelse med Henning Furulunds bortgang

funksjonshemmede, og i kommunebudsjettet ble det foreslått utbygging av hjemmehjelpsordningen for funksjonshemmede.

Det ble økte bevilgninger til funksjonshemmede i barnehager, påplussing av midler til transportordningen for funksjonshemmede, og det ble avsatt 1 million til gruppebolig for utviklingshemmede, og Askergruppen for funksjonshemmede ble lovet å få være med i planleggingsarbeidet.

Askergruppen for funksjonshemmede

Egil Kringen var leder og Erling Lauritzsen var nestleder i 1984/85. Lauritzsen var også oppnevnt som representant for alle funksjonshemmede i Asker kommunale råd for funksjonshemmede. Askergruppen arbeidet spesielt med barnehageplasser, skolegang, arbeidsplasser, boliger og tilgjengelighet og Askergruppen fikk til mye!

Egil Kringen hadde tidligere forhandlet med kongens hoffsjef om tillatelse til at funk-

sjonshemmede kunne oppleve 17. mai inne på Skaugum og feire dagen på Askertun etterpå. Det ble anlagt rullestolrampe i Asker kirke, og vi fikk bedret tilgjengeligheten til butikkene, politiet og apoteket og avsatt HC-plasser til bil i Asker sentrum.

Vi fikk bedret tilgjengeligheten både på Holmen Fjordhotell og Scandic Hotell, og baderampen for bevegelseshemmede på Sjøstrand ble ferdig.

Vi fikk også utbedret tilgjengeligheten for funksjonshemmede på Asker videregående skole, og vi overtalte statsminister Kåre Willoch til å besøke Bleiker videregående skole for å se på integreringen av funksjonshemmede elever der. Asker skolestyre gikk inn for større bevilgninger til spesialundervisning, og vi fikk kjempet igjennom at en blind elev også fikk tilgang til data. Askergruppen sto også "fadder" ved stiftelsen av Asker og Bærumlokallag av Landsforeningen for trafikkskadde 25. april 1985.

Medlemsbladet Stubben

Medlemsbladet Stubben logo var en kraftig, solid stubbe hvorfra et stort askeblad skjøt friskt og grønt rett opp i været, og bladets motto var: Stubben kan du hugge, men ikke knekke. Logo ble utformet av Askerkunstneren Vivian Zahl Olsen

Stubben var et kampskrift hvor innlegg og kritikk i bladet ofte ble sitert og kommentert i både kommunestyret og i kommunale etater, ja til og med i fylkestyret.

Rådgivingsgruppa for utviklingshemmede

Kjemperen Henning

Blant ivrige foreldre og engasjerte barn og ungdommer i Askergruppen for funksjonshemmede vokste det frem en ung mann som etterhvert utviklet seg til å bli en kjempe. En av grunnene til det var Ragnhild Pehrson.

Ragnhild kjente Henning tidligere fra sitt arbeide på Emma Hjorth da hun traff ham igjen i Askergruppen for funksjonshemmede. Reformen for utviklingshemmede ble diskutert i Asker på den tiden og hun dannet Rådgivingsgruppa for utviklingshemmede. Den så dagens lys i 1989 med Henning Furulund som en naturlig leder.

Rådgivingsgruppas mål var å bli konsulenter på eget liv og ha full deltakelse og likestilling som borgere i det norske samfunn.

- Jeg har en drøm, sa Henning. Kommunen skal bare sitte på den ene siden av bordet når vi snakker, for vi vil bruke uttallet vårt fritt. Vi er brukere. Jeg lurte på om drømmen går i oppfyllelse?

Henning på Færøyene:

I 1991 sa Henning på Færøyene: 2001 drømmer jeg om

- å få snakke med politikerne på Stortinget like etter at de er valgt,
- å ha med en bærbar tolkemaske som tolker for meg,
- at skilting og merking av busser skal bli bedre tilrettelagt for oss
- en høyskole for utviklingshemmede hvor vi kan få en utdanning som andre vil akseptere som en høyere utdanning.

Voksne individer

I 1993 arbeidet Rådgivingsgruppa med at utviklingshem-

mede ikke ble oppfattet som voksne individer. I den anledning sa Henning:

- Grunnmuren for deltakelse og likestilling er å bli oppfattet som et voksent menneske med ansvar for egne handlinger. Den grunnmuren mangler for oss utviklingshemmede. Voksne utviklingshemmede blir ofte satt i en barnerolle.

Du serverer ikke boller og brus til voksne mennesker, sa Henning i et foredrag på Lillehammer i 1994 under Paralympics

hvor han redegjorde for det tilretteleggingsarbeidet Rådgivingsgruppa hadde gjort for Posten, NSB, hoteller og reiselivsbransjen m.fl.

Ønske om tolk

I Asker fulgte Henning opp kommunestyremøtene. Mye var vanskelig og et hjelpemiddel som het tolk måtte til. - En tolk går gjennom saken/papirene sammen med tolkebrukeren, fjerner vanskelige ord og setter inn andre ord som sier det samme, men det jeg sier står jeg for sjøl, sa Henning.

Valgprogram som lettlest

Han mente at programmene til valget måtte gjøres lettlest, og var pådriver for at alle Askerpartiers politikere skulle ha valgarrangement i Klubb 84 til valget i 89.

Til valget i 91 stilte Frank Ertesvåg det samme spørsmålet til alle politikere i et dobbelt oppslag i Budstikka. Henning hadde fått en alliert. Rådgivingsgruppa ble invitert av det svenske forbundet for utviklingshemmede til deres landsmøte i Gävle. Budstikka lånte oss bil og turen ga oss uforglemmelige minner.

I 1994 var Henning pådriver for at Rådgivingsgruppa oversatte alle partienes program til lettlest.

Henning og Stortinget

Storingsrepresentant Grete Fossli berømmet Rådgivingsgruppas arbeid fra Stortingets talerstol. Kirsti Kolle Grøndahl fulgte opp og sørget for at Geir Helljesen og Henning møtte hverandre. De ble gode venner også etter at Geir gikk av i NRK.

Europakommisjonen

Europakommisjonen i Norge ga ut en lettlestbrosjyre om EU i 1994. Henning var konsulent for brosjyren og det står trykket på første side med sitatet:

- Gi meg informasjon om EU samtidig med dere, ikke nok en forsinket utvikling. Brosjyren ble omtalt på Dagsrevyen søndag kveld. Første opplag var revet vekk mandag morgen klokken 0900!

Da Henning Furulund hadde vært ansatt i Asker kommune i 25 år feiret han jubileumsdagen sammen med kollegene i sosialtjenesten og inviterte noen gjester. Fra vestre Hennings mor Bjørg Furulund, sosialsjef Kari Madssen, Henning Furulund, tidligere helse- og sosialsjef Bjørn Nygaard og stifter og tidligere formann i Askergruppen for funksjonshemmede Erling Lauritzsen.

Rådgivingsgruppa satset høyt og nådde langt

I Trondheim under Samspillskonferansen i 1996 sa Henning i sitt foredrag:

- Som Rådgivingsgruppe har vi holdt 3 nordiske konferanser, 5 seminarer og mange utstillinger, holdt mer enn 100 foredrag i Norge og deltatt i 8 land, i noen flere ganger, med foredrag og utstillinger, i Sverige, Åland, Danmark, Finland, Færøyane, Island, Bornholm og India.

På Samspillskonferansen trodde jeg mer enn 30 utviklingshemmede skulle delta. Bare 6 personer fikk lov, sier Ragnhild Pehrson. - Som gruppas tilrettelegger vil jeg legge til en kommentar: Ute i verden fikk utviklingshemmede delta i konferanser uten problem på den tiden. Samspillskonferansen viste hvor kort Norge var kommet i 1996. Henning likte dette dårlig.

Tier'n og femkronen

Han fortsatte foredraget med noe han virkelig var stolt av. - Dere menn stikk hånda i lomma! Tok dere feil av tier'n og femkronen? Rådgivingsgruppa sa dette til Norges bank. Norges bank tok hintet og det ble hull i femmer'n!

I 2003 sa Henning i Trondheim under markeringen av frivillighetens dag. Han var representant for Akershus fylke.

- Askeladdens gode hjelpere har brukt noen timer på frivillighet. Jeg har brukt 1500 timer gratis på Trygghetsalarm til alle. Jeg er sta. Jeg gir meg ikke!

Forresten DIGGER DERE SLIPSET MITT?

Jeg fikk det som takk av utviklingshemmede i Torvkroken. I Asker stopper folk meg hver dag og sier: Takk Henning!

Jeg har også noen jeg vil takke:

Takk til dere som hørte på: TAKK FOR MEG.

«Jeg har prøvd å gi et lite bilde av det livet, arbeidet og vennskapet Henning og jeg fikk oppleve sammen og lyser fred over Hennings minne, avsluttet Ragnhild Pehrsons sin minnetale etter bisettelsen i Vardåsen kirke.

På vegne av Hennings familie og venner vil jeg gjerne fremføre noen minneord.

I slutten av mars begynte folk i menigheten å lure på hvorfor Henning ikke dukket opp på dugnad eller fasteaksjon. Henning har vært et fast inventar i Vardåsen menighet, og var den første til å stille opp når noe skulle gjøres. Men Henning kom ikke disse dagene. Fredagen før, den 23.mars om ettermiddagen, fikk Henning et epileptisk anfall i Asker sentrum, ved jernbanestasjonen. Han stod kanskje og ventet på bussen hjem. Henning har hatt mange anfall. Men denne gangen var det større enn vanlig. På vei til sykehuset fikk Henning hjertestans. Det tok altfor lang tid å få hjertet i gang, kanskje 10 minutter før det slo av seg selv igjen. På sykehuset konstaterte de at oksygenmangelen hadde gitt omfattende hjerneskader. Han ville aldri bli i stand til å leve et vanlig liv igjen. Fem uker sene-

heldig. Som 4. generasjons Askerbøring vokste han opp på Furulund, i Vakåsveien 88, i en familie som var fast bestemt på å gi han det beste og et så normalt liv som mulig. Og i et nabolag med gode venner, som inkluderte Henning i liv og lek. Henning hadde tre gode venner som ofte kom på besøk. Bestemor på Furulund var også en god støtte for familien, som fikk ekstra mye å streve med.

Henning fikk tilbud om opphold på Emma Hjort. Men overlegen der forstod ikke hvorfor Bjørg ville at han skulle lære å lese. Men Bjørg mente Henning kunne lære seg det. Hun var bestemt på at Henning skulle lære, og hun tok han med toget til Oslo, og bar han på ryggen fra Vestbanen til trikken for å få han til logoped på Adamstuen. Henning fikk tilbud om 4 timer skolegang i uka. Henning var også på Leikvoll. Og når Haug skole åpnet, begynte også Henning der. Haug var for Henning

stilling. Men fordi behovet var så stort, måtte stillingen deles på flere. Henning fikk jobb i deltid, og han ble i jobben i bortimot 27 år. Denne jobben betydde svært mye for Hennings liv, selvfølelse og sosiale nettverk. Kommunen var en god arbeidsgiver, og Henning trivdes svært godt sammen med sine kolleger.

Henning var en stor Asker-fan. Han var utrolig glad i bygda. Det var ikke mange av årets 365 dager hvor han ikke var innom sentrum. Og de av hans venner som ikke bodde i Asker, fikk regelmessig høre på en til tider lun, og til tider skarp måte, at de bodde på feil sted. Henning var ikke den som pakket inn hva han mente. Henning kunne være meget sta og bestemt. Det var kanskje også en av hans største ressurser, som bragte han lenger enn de fleste.

De som har blitt kjent med Henning i de senere år, er kanskje ikke klar over at Henning har

og broren fleipet med at han kunne ta med seg noe hjem, så fikk broren klar beskjed om at slikt spøkte man ikke med.

Henning har vært svært aktiv i kirke og menighetsliv. Men det kom heller ikke av seg selv. Mor skrev til Asker menighet med spørsmål om ikke Henning kunne få være med i ungdomsklubben. Hun fikk til svar at de hadde ikke sett mange funksjonshemmede, men han var da velkommen. Asker menighet ble et fast tilholdssted for Henning i mange år. Hennings sangentusiasme var ikke alltid egnet for korsang, men han fikk prøve seg i dramagrupper, og var et fast innslag i miljøet. Henning fikk også jobb som låsevakt på Askerkurtun. Han må ha lagt ned tusenvis av timer i dugnad og innsats, både i Asker og etter hvert i Vardåsen menighet. Boligen i Idunns vei betydde mye for Henning selvstendighet, men det knyttet han også nærmere Borgen og Vardåsen menighet. Da Henning etter hvert skulle kjøpe egen bolig, var hans ønske å komme nærmere sin nye menighet. Bruktmarkedet ble en av Hennings hjertebarn, og noe han stadig reklamerte for. I kirken hadde Henning sin faste plass, og i sangen gav han ofte full trøkk. Andre kunne kanskje treffe tonen bedre, men få kunne slå Henning i innlevelse og engasjement.

Engasjement hadde han også for alle som hadde det vanskelig i samfunnet. Frelsesarmeen var han faste sted på julaften. Han måtte stille opp for de som kunne trenge han der. Han var med å arrangere 17.mai fest i 20 år på Asker museum. Han var et råskinn på å samle inn gevinster til utlodninger, og i TV aksjonen viste han et stort engasjement.

Minneord for Henning Furulund

*"Gode ord, fra gode venner.
Beste balsam sjelen kjenner."
(Selma Lagerlöf)*

re, den 27.april, sovnet Henning inn for godt på Bærum sykehus, 54 år gammel.

Henning ble født den 26. oktober i 1957, sønn av Bjørg og Sverre. Han ble født tvilling med sin søster Bente. Fra før hadde hans foreldre fått sønnen Svein Erik. Under fødselen fikk Henning en hjerneskade. Det skulle prege hans liv.

Henning ble født på en tid hvor holdninger til funksjonshemmede generelt, og utviklingshemmede spesielt, var annerledes enn i dag. Men Henning var

en god skole, og en fabelaktig lærer gav Henning god støtte. Henning lærte også å sykle, noe han skulle få mye glede av.

Skolen ble viktig for Henning. Henning gikk også et år på Lundheim folkehøyskole på Moi i Rogaland. Han fikk også gå på Bleiker videregående skole, hvor han senere jobbet som hjelpevaktmester.

Askergruppen for funksjonshemmede jobbet for at kommunen måtte opprette arbeidsplasser for funksjonshemmede. Kommunen opprettet til slutt én

vært en aktiv og habil idrettsutøver. Norgesmester i tandem, fast utøver i ViVil lekene, dyktig boccia spiller, var i helsesportlaget, han deltok i ridderrennet og syklet Lundheim rittet. Alltid entusiastisk og ivrig.

Henning var også svært ærlig. Når han begynte å selge kort for Asker menighet, telte han nøye opp for å være sikker på at det ikke manglet et øre. Når han var på jordbærplukking med familien, var det utenkelig å smake på bærene. Han ville ikke spise bær de ikke betalte. Når Henning var kollektor i Asker kirke,

Henning Furulund (til høyre) klar for avgang. Første etappe var med flytoget. Han skal seile nordover med Hurtigruten sammen med sin gode venn, presten Lasse Heimdal. Reisen er en gave fra Hurtigruten, og de vil benytte tiden til test og PR for bruk av mobil trykksalvarm.

En smilende Henning Furulund foran hurtigruteskipet Midnatsol ved kai.

Fotos: Jan Harsem

*Lengst til høyre:
Henning Furulund slik vi kjenner ham fra Gågaten i Asker sentrum. - Gågate med biler? Her samler han underskrifter for å få slutt på gjennomkjøringen!*

Men han viste også engasjement hjemme. Bjørg husker han som utrolig snill, han gikk til det siste ærend, gikk på biblioteket, og gikk med søpla.

Når vi skal snakke om Hennings politiske engasjement, må vi også snakke om Rådgivningsgruppa og Ragnhild Persson. I rådgivningsgruppa fikk Henning og flere bistand til å bidra med sitt engasjement i samfunnet, og uttrykke seg politisk. Henning forstod at han ikke bare kunne gjøre godt mot enkeltmennesker, men også skape politiske forandringer til glede for mange. Henning utviklet et utrettelig politisk engasjement, og partiet Venstre ble et godt sted og base for hans engasjement og ytringer.

Når Henning etter hvert fikk data og epost, så var hans naturlige epostnavn "talsmann". Han ville være en røst for de som ikke selv ble hørt. Utallige innlegg ble formulert på PC'n med en utrolig tålmodighet, hvor han lette seg frem til ordene, møysommelig, bokstav for bokstav. Henning kunne være krass i sin kritikk av politiske motstandere. Og både Henning og vi skal være glade for at ikke alt kom på trykk. Men mediaoppslagene var i perioder så mange at vi tenkte at Budstikka en sjelden gang måtte skrive; "Det er dessverre hverken bilde eller innlegg av Henning Furulund i dagens utgave. Henning elsket mediaoppmærksomhet, og visste at det var utrolig nyttig for å oppnå politiske mål.

Henning fikk også gjennom Venstre politiske verv, og han ble lyttet til. Han kjempet for mangfoldssamfunnet, arbeidsplasser for funksjonshemmede, trygghetsalarmer og gågate i

Asker sentrum. Henning var på konferanse i India og andre steder. For ikke mange måneder siden holdt vi sammen foredrag om politisk påvirkning i Bodø.

Henning vil for alltid bli husket for sitt engasjement, og for sin innsats for å synliggjøre utviklingshemmedes behov og muligheter. Han var et foregangsmenneske og stor samfunnsressurs.

Henning vil alltid være en ledestjerne i arbeidet for mennesker med utviklingshemming og andre med nedsatt funksjonsevne.

Han var en rollemodell for utviklingshemmede når det gjaldt å være samfunnsengasjert. Han viste oss alle at utviklingshemmede kan være samfunnsborgere på lik linje med andre, og han viste alle viktigheten av å engasjere seg. Han tok sine saker flere ganger til Stortinget og departement. Han var også selvskreven som innleder når det ble holdt valgkurs for utviklingshemmede.

Vidar Haagensen skriver: Jeg har tenkt på hvordan jeg forklarte hvem denne Henning var, som stadig ringte meg: En politisk aktivist med utviklingshemming fra Asker, var ofte åpningsfrasen. Jeg synes det dekker mye.

Men han var også organisasjonsmenneske, medlem av Norsk Forbund for Utviklingshemmede, Norges Handikapforbund og Epilepsiforbundet og sikkert flere. Han var frivillig, kristen og Askerpatriot. Humor hadde han masse av.

Han var en nettverksbygger. Mange som møtes i bisettelsen har fått glede av å treffe hverandre og arbeide sammen gjennom

Henning. Han skaffet seg kontakter overalt. Lenge før det var på moten med nettverksbygging holdt han på med det. Henning visste å dra veksler på dem han hadde rundt seg. Han spurte om råd for hvordan arbeide videre med en sak.

De fleste i Asker hadde et forhold til Henning. En gang han var i Asker med sin mor, var det et menneske som hilste og gratulerte med ny leilighet. "Kjente du den personen?" spurte Bjørg etterpå. Da svarte Henning i vanlig stil: "Nei, jeg kjente han ikke. Men han kjente meg."

Henning var en livsnyter. Han satte pris på det gode liv. Samvær med andre, kulturelle opplevelser og å gjøre morsomme ting. Han elsket god mat og drikke. Det er ikke mange som får avholdt minnestund etter seg på det lokale bakeri ved ens bortgang, som Henning fikk.

Hans Hurtigruta-tur, gaven fra Hurtigruten og Olav Fjell med kone, var et høydepunkt der han fikk utfolde seg på alle disse områdene. Men selv ikke da hvilte han fra sitt politiske arbeid med gratis og mobile trygghetsalarmer. Henning gjorde også det til en politisk kampanje. (Det er fortsatt mulig å støtte dette arbeidet med en gave til Hennings minnefond).

Henning var sta. Han ga seg ikke. Han ville vinne gjennom med sine saker. Han ville ha svar på sine spørsmål. Staheten viste seg til det siste. Han skulle ikke gi slipp på livet uten en real fight.

Oppmerksomhet. Henning likte det. Et godt medieoppslag var han fornøyd med. For saken,

men også en god del for seg selv. Men Henning ga også masse oppmerksomhet. Han var en omsorgsfull mann. Var du syk eller noen i familien var syk, lurte han på hvordan det gikk med deg eller familiemedlemmet.

Han passet også på å takke de rundt seg for det de gjorde for ham eller den saken han arbeidet med.

Han sporet opp og fikk gitt en oppmerksomhet til de som hjalp ham forrige gang han fikk epilepsianfall som førte til langvarig sykehusinnleggelse.

Henning var et følelsesmenneske. Han ble sterkt beveget og kunne ty til tårene over urettferdighet, til musikk han likte eller noen vektige ord som ble sagt om ham eller personer han var glad i.

Henning var et helt menneske, og et stort forbilde, og jeg er sikker på at mange vil minnes og savne Henning. Han var Askers største patriot, og han lærte oss hva det vil si å bry seg om andre og kjempe for det gode. Han lærte også hele Norge at utviklingshemmede er ressursmennesker med muligheter til det utroligste.

"Som talsmann for de svake, i årevis du kjempet. Vek aldri tilbake."

Vi lyser fred over Henning Furulunds minne

Vardåsen kirke 8. mai

Hennings gode venn - presten Lasse Heimdal - tok et rørende farvel med Henning Furulund i Vardåsen kirke, og vi er takknemlig for at vi har fått lov til å gjengi hans minneord.

Med ordfører Lene Conradi som øverste representant for kommunen, møtte rundt 300 sambygdinger opp i Askers nyeste kirke for å ta et siste farvel med en av Askers mest markante skikkelser. Henning var en forkjemper for alt han fant urettferdig. En varm, men krevende venn er dessverre borte.

Selv vi som mente vi kjente Henning godt, ble overrasket over hvor mye og for hvor mange andre Henning betydde noe for. Storebror fortalte blant annet at familien i perioder så lite til Henning. Ja, til og med på julaften kunne han være borte. Da dro han til Frelsesarmeen og hjalp med å arrangere åpent hus for bygdas uteliggere og enslige, og - han hadde med seg gaver til alle!

Henning var også en ivrig kirkegjenger i Vardåsen kirke, med egen sitteplass, fortalte forretende prest Dag Håland. Håland avsluttet med å minne om hva vi kan lære av Hennings respekt for livet. Henning var et ekte følelsesmenneske og han vil bli dypt savnet av alle i menigheten.

Hennings Minnefond

Henning skulle ikke få oppleve å få en fungerende mobil trygghetsalarm!

Nå vil familien føre kampen videre og har opprettet «Hennings Minnefond» Bidrag kan sendes til konto 1204 03 90152.

Flere hundre unge bor fremdeles på aldershjem

Funksjons-hemmedes Fellesforbund (FFO) deltok i et møte med Helse- og omsorgsdepartementet 25. april. Der ble nye og sjokkerende tall om antall unge funksjons-hemmede på alders- og sykehjem presentert.

Det reelle tallet er trolig 458 personer, og ikke 166 som Helse- og omsorgsdepartementet skrev i statsbudsjettet for 2012. Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen måtte derfor samme dag gå ut og etterlyste en full gjennomgang av Helsedirektoratets tall og en korrekt rapport.

- FFO reagerer kraftig på de nye tallene som er langt høyere enn det Stortinget har blitt presentert for.

Vi har i flere år vært kritiske til myndighetenes tallgrunnlag. Nå ser det ut til at kritikken kan være berettiget. FFO er glad for

at statsråden ser det alvorlige og alarmerende i den nye situasjonen, og at hun har tatt initiativ til å kvalitetssikre de nye tallene, sier Jarl Ovesen, assisterende generalsekretær i FFO.

Skulle de nye tallene være riktige viser det i så fall at de sentrale myndighetene og kommune-Norge så langt har feilet i arbeidet med å få unge i alderen 18-49 år ut av aldershjem.

- Den nye og dramatiske situasjonen tilsier at her må noen tenke nytt. Nye og mer effektive tiltak må på plass snarest, sier Jarl Ovesen.

FFO forventer at Stortinget blir informert om de riktige tallene og at dette skjer i Revidert nasjonalbudsjett som legges frem i neste måned.

Her bør det også fremgå hvordan denne feilen kunne skje,

hvor lang tid denne feilaktige rapporteringen har pågått og hvilke tiltak regjeringen nå vil sette i verk for å sikre at mange hundre funksjonshemmede ikke tvinges til å bo på aldershjem mot sin vilje.

De nye og sjokkerende tallene er levert av Statistisk sentralbyrå og baserer seg på registrering i Individbasert pleie og omsorgsstatistikk (IPLOS). Det er herfra Helsedirektoratet også henter tallene sine fra.

Derfor slår helseministeren nå alarm og gir Helsedirektoratet 14 dager på å klargjøre de faktiske forhold. I en melding fra departementet uttaler helseministeren at hun onsdag ble gjort oppmerksom på at tallene kan være høyere enn tidligere antatt. - Det er en usikkerhet vi ikke kan leve med og jeg ser svært alvorlig på denne saken. Ingen

unge personer med nedsatt funksjonsevne bør mot sin vilje bo i institusjoner beregnet på eldre. Vi har tatt kontakt med brukerorganisasjonene og skal holde et møte om tallgrunnlaget straks. Helsedirektoratet har levert sin rapport, sier helseministeren.

Redaktørens bemerkning

Dette er for meg en trist og sjokkerende lesning. Som generalsekretær i Landsforeningen for Trafikkskadde, og med god hjelp av Karin Endsjø, tok vi opp dette problemet med helsemyndighetene allerede i åtti-årene.

Foranledningen var et nytt trafikkskadd medlem. Hun var en sterkt skadd pike på bare 7 år! Etter et lengre sykehusopphold ble hun plassert på et gamlehjem i Larvik, der hun fikk tildelt et rom vegg i vegg med sin egen bestemor!

 Nesset kommune www.nesset.kommune.no	 Ulstein kommune www.ulstein.kommune.no	 Rissa kommune www.rissa.kommune.no	 Nesodden kommune www.nesodden.kommune.no	 Tinn kommune www.tinn.kommune.no	 Ålesund kommune www.alesund.kommune.no	 Ringebu kommune www.ringebu.kommune.no	 Stjørdal kommune www.stjordal.kommune.no
 Flekkefjord kommune www.flekkefjord.kommune.no	 Sola kommune www.sola.kommune.no	 Notodden kommune www.notodden.kommune.no	 Brønnøy kommune www.bronnoy.kommune.no	 Austrheim www.austrheim.kommune.no	 Høylandet kommune www.hoylandet.kommune.no	 Moss kommune www.moss.kommune.no	 Førde kommune www.forde.kommune.no
 Masfjorden kommune www.masfjorden.kommune.no	 Tysnes kommune www.tysnes.kommune.no	 Sandefjord kommune www.sandefjord.kommune.no	 Nes kommune www.nes.kommune.no	 Hemnes kommune www.hemnes.kommune.no	 Iveland kommune www.iveland.kommune.no		 Kristiansand kommune www.kristiansand.kommune.no
 Sortland kommune www.sortland.kommune.no	 vaksdal kommune www.vaksdal.kommune.no		 Lunner kommune www.lunner.kommune.no		 Kristiansund kommune www.kristiansund.kommune.no		 Kristiansand kommune www.kristiansand.kommune.no
 Karmøy kommune www.karmoy.kommune.no	 Hamar kommune www.hamar.kommune.no		 Rana kommune www.rana.kommune.no		 Oppegård kommune www.oppegard.kommune.no		
 Tysfjord kommune www.tysfjord.kommune.no	 Tvedestrand kommune www.tvedestrand.kommune.no		 Midtre Gauldal kommune www.midtre-gauldal.kommune.no				

Plages du med droppfot ? ... da kan **WalkAide**® hjelpe deg

WalkAide® er en høyteknologisk elektrostimulator som hjelper mange pasienter til å løfte foten under gange.

WalkAide® er meget avansert og må ikke forveksles med andre elektrostimulatorer som er tilgjengelige for denne pasientgruppen.

Ny teknologi, basert på en programmerbar tiltssensor, gjør WalkAide® lett og betjene for deg som bruker.

Enkel elektrodeplassing

Ingen hælensor i skoen - med WalkAide® kan du gå barbert !

Egnet også for barn

CYPROMED AS
CYBERNETIC PROSTHESES AND MEDICAL EQUIPMENT

WalkAide® er godkjent som et ortopedisk hjelpemiddel gjennom NAV. Be om brosjyre og nærmere opplysninger om dette produktet

Cypromed AS, Vikavegen 17, 2312 Ottestad. Tlf: 62 57 44 33 Fax: 62 57 44 34 E-mail: service@cypromed.no www.cypromed.no

Vi takker alle annonsørene for god støtte og ønsker samtidig våre lesere en riktig god sommer.

<p>Sigmund Hvila AS 3359 EGGEDAL Tlf. 971 93 703</p>	<p>Norsk Motorcykel Union Skoggata 5, 1502 MOSS Tlf. 908 37 374</p>	<p>Automatservice AS Salhusv. 55 5131 NYBORG Tlf. 55 18 05 40</p>	<p>Brattvåg Elektro AS Skjelt-Ole Bakken 1 6270 BRATTVÅG Tlf. 70 20 81 00</p>	<p>Hallingdal Transportsentral ba Telefon: 32 02 88 88 www.htsba.no</p>	<p>Høyanger Bil A/S Einar Ramslis g 29 5900 HØYANGER Tlf. 57 71 32 77</p>	<p>VIKING REDNINGSTJENESTE Seljord Tlf. 35 05 08 88</p>	<p>ABC Aut. Kjøreskole AS Romdalsgata 3 6413 MØLDE Tlf. 71 25 30 15</p>
<p>Kjelsås Bilverksted AS Kjelsåsv. 140 0491 OSLO Tlf. 22 15 06 88</p>	<p>Gausdal Fysioterapi 2653 VESTRE GAUSDAL Tlf. 61 22 35 26</p>	<p>FOLLO AUTOGO! Kjeppestadv 30 1400 SKI Tlf. 64 91 35 00</p>	<p>Nr. 1 Trafikk-skole Stathelle-Kragerø Krabberødveien 6 3960 STATHELLE Tlf. 35 96 19 50</p>	<p>Din Kjøreskole AS Tordenskioldsg 22 3044 DRAMMEN Tlf. 32 89 50 90</p>	<p>MIDTGÅRD TRANSPORT Nestby, 8250 ROGNAN Tlf. 75 69 10 03 Mobil 977 20 350</p>	<p>Eidsberg Regnskapslag Anton H. Mysensgt 13 1850 MYSEN Tlf. 69 84 60 90</p>	<p>A. Hønsen Sjøførerskole AS Vestvollv 30 B 2019 SKEDSMOKORSET Tlf. 64 83 62 62</p>
<p>Kristiansund Taxi Ramsaysgate 18 6508 KRISTIANSUND N Tlf. 936 61 678</p>	<p>Uågen Våggsgjerdv 6 4306 SANDNES Tlf. 51 66 00 27</p>	<p>Balder Tekstil AS Balders g 9 0263 OSLO Tlf. 23 27 13 00</p>	<p>VILKAN SKANDINAVIA AS 6401 MØLDE Tlf. 71 24 59 90</p>	<p>Bergmann Diagnostika AS Jogstadv 21 2001 LILLESTRØM Tlf. 63 83 57 50</p>	<p>Plassen MC & Racing AS 3421 LIERSKOGEN Tlf. 32 84 66 76</p>	<p>Fræna videregående skole 6440 ELNESVÅGEN Tlf. 71 26 64 00</p>	<p>Oxum Containerservice Oksumv. 125 3949 PORSGRUNN Tlf. 35 51 81 34</p>
<p>Lydgulvsystemer AS Lunnerlinna 14 2730 LUNNER Tlf. 61 32 48 84</p>	<p>Autostil Verksted AS Håkon Magnussons g. 9 7041 TRONDHEIM Tlf. 73 51 26 31</p>	<p>Aaserud Møbler A/S Rølighetsv 9 1738 BORGENHAUGEN Tlf. 69 16 66 60</p>	<p>BAVARIA -vi skal lede utviklingen Museumsv. 16 2060 GARDERMOEN Tlf. 63 94 24 80</p>	<p>Gaustad Transport AS Majorstuv. 17 0367 OSLO Tlf. 909 05 000</p>	<p>KMS Trafikkskole Bratsbergv 13 7037 TRONDHEIM Tlf. 73 95 73 80</p>	<p>Skien Trafikkskole Ulefoss AS 3745 ULEFOSS Tlf. 35 94 55 65</p>	<p>Medema Easytravel AS Flyporten 2060 GARDERMOEN Tlf. 64 82 17 60</p>
<p>Løken Bil og Bremseservice Holterveien 8 1440 DRØBAK Tlf. 64 93 00 23</p>	<p>NAMDALS LINJEN 7890 NAMSSKOGAN Tlf. 74 33 44 74</p>	<p>Bilxtra Askim Haugomg 4 1811 OSLO Tlf. 69 88 84 00</p>	<p>Økonomi-deler AS Bjørnstad Industriområde 1713 GRÅLUM Tlf. 69 10 23 00</p>	<p>Rose Trafikkskole A/S Nedre Tyholmsv. 9 D 4800 ARENDAL Tlf. 37 02 24 44</p>	<p>Johansen Juel Bilruter ANS Rådalsv. 16 1663 ROLVSØY Tlf. 69 33 51 39</p>	<p>Orkdal Trafikkskole AS Franslykkja 7 7300 ORKANGER Tlf. 72 48 13 07</p>	<p>Autosalg A/S Storetveitv 58 5826 BERGEN Tlf. 55 36 10 00</p>
<p>Madla Bil AS Revheimsv. 74 4043 HAFRSFJORD Tlf. 979 63 883</p>	<p>Elveg. 5 1724 SARPSBORG Tlf. 69 15 51 33</p>	<p>KinoCity - Drammen kino Brageres Torg 2 A 3017 DRAMMEN Tlf. 32 21 78 60</p>	<p>ORTOPEDI AS Buskerudveien 217 3007 DRAMMEN Tlf. 32 80 93 93</p>	<p>VIANOVA Plan og Trafikk 1302 SANDVIKA Tlf. 67 81 70 00</p>	<p>Centrum Bil DA Nesvegen 2 B 4700 VENNESLA Tlf. 38 13 94 01</p>	<p>ANONYM STØTTE</p>	<p>B Stensaker Transport AS Strandg 6 6300 ÅNDÅLSNES Tlf. 71 22 20 22</p>
<p>Reime REIME AGRI AS Jernbanev 21 4365 NÆRBØ Tlf. 51 79 19 00</p>	<p>Granlund Opplæring AS Markadompa 5 2760 BRANDBU Tlf. 61 33 56 48</p>	<p>eiker vekst as Ryghgata 6 3050 MJØNDALEN Tlf. 32 23 68 80</p>	<p>IB TrønderBilene as Lerkendalvegen 2 7600 LEVANGER Tlf. 47 91 30 00</p>	<p>Arendal Dyreklinikk Centralg 12 4836 ARENDAL Tlf. 37 02 48 05</p>	<p>MANAGING RISK DNV Veritasv 1, 1322 HØVIK - Tlf. 67 57 99 00</p>	<p>Last & Buss</p>	
<p>Fred. Olsen & Co. Fred Olsens g 2, 0152 OSLO Tlf. 22 34 10 00</p>	<p>Østfold fylkeskommune 1702 SARPSBORG Tlf. 69 11 70 00</p>	<p>Midt-Gudbrandsdal Brann- og Feievesen Hanstadg 2, 2630 RINGEBU Tlf. 61 28 30 00</p>	<p>Dagligvarehandelen Trade Press AS Rosenholmv 20 1252 OSLO Tlf. 22 62 91 90</p>	<p>BIL DEMONTERING RINGERIKE TIDL. T. LARSEN & SONN</p>	<p>Waldemar Thranesg 98 B 0175 OSLO Tlf. 23 23 47 50</p>		
<p>SOGN OG FJORDANE FYLKESKOMMUNE Samferdsleavdelinga www.sjf.no</p>	<p>Eiker Trafikkskole AS Arbeiderg 25, 3050 MJØNDALEN Tlf. 32 23 00 22 www.eikertrafikkskole.no</p>	<p>Dagligvarehandelen Trade Press AS Rosenholmv 20 1252 OSLO Tlf. 22 62 91 90</p>	<p>Advokatfirmaet PERSPEKTIV 64 90 91 00</p>	<p>BILIA www.bilia.no</p>	<p>AKERSHUS Bilia Follo Myrfaresv 1, 1406 SKI.....Tlf. 64 97 78 00</p>		
<p>Saint-Gobain Bøckmann AS Divisjon Autover og Glass 1602 FREDRIKSTAD Tlf. 69 31 88 70</p>	<p>Gromstad Motor Stoa Stoaevn 39, 4858 Arendal Tlf. 37 40 10 50 Mand-fre: 08-16, tors: 08-19, lør: 10-14</p>	<p>Jotunheimen Turbusser AS Pyntholveg 8 2680 VÅGÅ Tlf. 907 88 629</p>	<p>Personskaade? Vi har mange års erfaring Ta kontakt - vi hjelper deg gjerne! Torgt. 1 Drøbak www.advokatperspektiv.no</p>	<p>OSLO Bilia Personbil as, Risløkka Økernv. 115, 0579 OSLO.....Tlf. 22 88 25 00</p>			
<p>MELHUS TRAFIKKSKOLE AS 7084 MELHUS Tlf. 72 87 03 89</p>	<p>E-post: jotunheimenturbusser.no www.jotunheimenturbusser.no</p>	<p>Falck Tlf. 02 222</p>	<p>NORDLAND Mo i Rana.....Tlf. 75 13 22 22</p>	<p>NOF ORTOPEDISK KLINIKK Lege, spes. Ortopedi Spesialtilsydde/tilpassede sko Alle typer hjelpemidler Innleggssåler Støttebandasjer Ben- og fotproteser Timebestilling 69 30 00 10 www.nof-as.no</p>			
<p>Møller Bil www.moller.no</p> <p>AKERSHUS Jessheim 2050 JESSHEIM.....Tlf. 63 92 96 00</p> <p>Minde Kanalv. 3, 5068 BERGEN.....Tlf. 24 03 13 00</p> <p>HEDMARK Hamar Gjerluvegen 1 A, 2320 FURNES.....Tlf. 24 03 44 00</p>	<p>OPPLAND Ringebu.....Tlf. 61 28 02 54</p> <p>ROGALAND Sandeid.....Tlf. 52 76 70 50</p>						

I september i fjor ble det kunngjort at det vil kunne komme 100.000 flere vogntog på veiene til erstatning for transport på jernbanen.

Dette skjer hvis NSB datterselskap CargoNet må redusere virksomheten og nedlegge transportterminaler. Transportselskapene bebuder at de må gå over til veitransport hvis NSB ikke makter å få frem godsforsendelsene i tide. I fjor alene ble 200 000 containere som skulle fraktes med jernbane, lastet over til vogntog og kjørt på veier frem til kundene.

Disse veiene har allerede nå en stor og økende trafikkbelastning, ikke minst av tunge kjøretøyer. Mange av våre veier er i

terligere bil på veien, særlig av tunge kjøretøyer, er en øket risiko, for en selv eller møtende trafikk. Ved stor trafikkøkning øker risikoen sterkere eller sterkt.

Dårlig eller smal vei øker sjansen for at trafikkmengden kan slå ut i frontkollisjoner. Det samme gjelder for kjøremiljø, fra snøvær og glatt vei til sterk sol eller varme. Feil eller mangler ved bilen får lett konsekvenser overfor møtende trafikk. Sist men ikke minst, det er uunngåelig at det nå og da oppstår feil ved eller hos føreren, fra illebefinnende, tretthet, forstyrrelse, rusmidler, plutselig situasjon, uaktksomhet, mv. Med tett trafikk i motsatt retning kan dette på sekunder få dramatiske konsekvenser.

Det skal understrekes at frontkollisjoner oppstår og har virkning i eller fra begge kjøreretninger, hos den som kommer over i motsatt felt og hos den som er der. Risiko og konsekvenser dobles.

Vogntog og tunge kjøretøyer representerer særlige risiko. På smale veier kan de komme utenfor veiskulder, det oppstår skrens som deretter bringer kjøretøyet over i motsatt kjørefelt eller det velter. Tilhengervognen kan få sleng over i motsatt kjørefelt. Ved en frontkollisjon kan en møtende mindre bil risikere å bli mer eller mindre knust. På mange strekninger tar et vogntog en stor del eller nær halve veibredden.

For 2010 ble det budsjettert med ikke mer enn 14,5 km midtrekkverk, som man allikevel ikke har klart å gjennomføre.

Som denne oppsummering viser, er norske veier, med unntak av de relativt få 4-felts motorveier og øvrige midtsikrede veier som er brede nok, allerede uegnet til å brukes til trafikkering av store vogntog eller trailere. Og selv om vi etter hvert har fått en del sikre veistrekninger, representerer disse i beste fall bare partier av de hovedveier som er berørt. Under enhver omstendighet må alt gjøres for at veiene ikke skal bli tilført den store og risikoskapende mertrafikk som 100.000 flere vogntog vil representere. Foreningen Nei til Frontkollisjoner, som siden 2007 har arbeidet sammenhengende med disse spørsmål, krever det.

Møtefrie og sikre veier. Når veier utstyres med midtrekkverk/midtdeler blir de møtefrie. Dette reduserer antall drepte med opp mot 80 prosent og hardt skadde med 46 prosent, ifølge TØI og undersøkelser fra svenske veier. Frontkollisjoner er den alvorligste ulykkestypen på veiene. Til gjengjeld kan de hindres med et så effektivt mid-

del. Her kan man i praksis bygge på og langt på vei realisere nullvisjonen, i motsetning til ved andre ulykkestyper. Møtefrie veier med fysisk sikkerhetsbarrierer mellom kjøreretningene er et sikringsmiddel som i overveldende grad redder liv. Det er anerkjent politisk og faglig av veimyndighetene.

Etter behovet. Allikevel ligger bygging av møtefrie veier langt etter behovet, noe tapstallene fra frontkollisjoner og utforkjøring viser. Nasjonal Transportplan 2010-2019 har satt opp 750 km midtrekkverk og i noen grad andre midtseparerende tiltak som mål innen 2020. Det er også kartlagt med rødt veier som trenger midtrekkverk snarest og som beregnet til 425 km.

For 2011 ble det budsjettert med bygging av 25 km midtrekkverk og for 2012 skal det fullføres 17 kilometer midtrekkverk. Samlet har vi Norge ca. 600 km vei som er møtefrie. I Sverige har de bygget 200-350 km midtrekkverk per år og landet har samlet mellom 4000 og 5000 km møtefrie vei. Det er i dag større risiko for å havne i en trafikkulykke på norske veier enn det er på svenske.

I Sverige har man bygget midtrekkverk på veier med ÅDT på 4000, mens grunnlaget i Norge er 8000, altså vesentlig færre veier. Grunnlaget foreslås nå av Statens vegvesen redusert til 6000 ÅDT i Norge, men vi krever sammen med mange andre en reduksjon til 4000 ÅDT. Statens vegvesen har foretatt en konsekvensvurdering og sier det vil føre til 70 sparte menneskeliv fra å bli drept eller hardt skadd hvert år på våre veier hvis vi evner å sikre våre høgtrafikkerte veier med en ÅDT på 4000 eller mer.

Utilstrekkelig satsing. Dette er situasjonen med den nåværende situasjon og tapstall på veiene. Det er uforståelig at vi ikke investerer tilstrekkelig for å hindre død og store skader, personlige lidelser, og de store økonomiske tap som hvert år oppstår, og som samlet langt overstiger investeringene. Vi må evne å ha flere tanker i hodet samtidig, men trafikkikkerheten må prioriteres først.

Med så mye av varetransporten som foregår på vårt veinett, må det satses i en helt annen og tilstrekkelig grad på etablering og bygging av egnede, møtefrie og sikre veier.

Hvorfor møtefrie veier?

25 drept i frontkollisjoner

I årets tre første måneder omkom 25 personer i frontkollisjoner på norske veier. Dette er mer enn tre ganger så mange som antall døde etter utforkjøring. Samtidig har 75 personer blitt meget hardt eller hardt skadd i frontkollisjoner. Tilsvarende tall for utforkjøring er 29.

Organisasjonen «Nei til frontkollisjoner» arbeider spesielt for å få flere midtdelere i det norske veisystemet. I tillegg til å redusere frontkollisjonene, mener vi at midtdelere også ville ført til langt færre utforkjøring.

- Rundt 50 prosent av utforkjøringene skjer til venstre for føreren. Disse ville blitt forhindret ved etablering av en møtefri vei som er sikret med livreddende barrierer mellom kjøreretningen.

2011 var et spesielt år for mange

I 2011 omkom 171 personer på våre veier, og flere hundre ble meget hardt skadd i alle tragediene som foregår ukentlig.

22. juli 2011 rammet oss alle på en brutal måte. At uskyldige barn og unge mennesker ble meiet ned, er noe som setter dype spor hos oss alle.

Med dette i tankene så håper jeg vi kan si

- at vi bryr oss om hverandre,
- at vi ikke godtar den urett som ennå ikke har rammet oss selv,
- at vi er der for hverandre og gjør våre ytterste for å ta vare på hverandre.

La 2012 blir året hvor vi ser oss litt rundt, og bryr oss! La oss gjøre noe ekstra for våre medmennesker.

Hva kan du gjøre?

Foreningen Nei til Frontkollisjoner drives i dag på frivillig basis som en ideell organisasjon, hvor alle jobber uten lønn. Vi er avhengig av støtte og gaver fra bedrifter, andre organisasjoner og privatpersoner for å holde vårt høye aktivitetsnivå og til andre faste og variable utgifter som påløper.

Vi blir svært glad om du velger å støtte vår drift ved pengegaver til vårt viktige arbeid.

Foreningens kontonummer er: **8101.23.98735**

Vi trenger flere møtefrie veier

Nei til Frontkollisjoner
Gunnar Grette
Styreleder

Geirr Tangstad-Holdal
Daglig leder og pressekontakt

stor utstrekning uegnet som hovedtransportårer.

Frontkollisjoner og utforkjøring

Dette er de største og farligste ulykkestypene på vår veier. I flere år er rundt 100 mennesker drept og opp mot 300 hardt skadd pr år i bare frontkollisjoner. I tillegg kommer 50 prosent av alle utforkjøringene som skjer til venstre for føreren.

Ifølge offisiell statistikk skades 12 000 mennesker og sykehusregistreringer viser at det behandles vel 40 000 trafikk-skadde hvert år. Derfor er det vesentlig, som på andre aktivitetsområder, at det etableres sikkerhetsmekanismer på selve veien, slik at konsekvenser av menneskelige feil elimineres eller reduseres.

En grunnleggende risikofaktor er trafikkmengden, på veier som ikke er sikret med midtrekkverk/midtdeler, spesielt mengden i begge kjøreretninger. I tidligere tider med liten trafikk var venstre del av veien nærmest en sikkerhetssone. I nåtiden med stor trafikk er motsatt kjøreretning en dødsrisiko. Enhver yt-